

KONFERENCJA W SPRAWIE
PRZYSTĄPIENIA DO UNII
EUROPEJSKIEJ
– CZARNOGÓRA –

Bruksela, 13 marca 2026 r.
(OR. en)

AD 8/26

LIMITE

CONF-ME 7

DOKUMENT AKCESYJNY

Dotyczy: WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ
– Rozdział 21: Sieci transeuropejskie

WSPÓLNE STANOWISKO UNII EUROPEJSKIEJ

Rozdział negocjacyjny 21: Sieci transeuropejskie

Niniejsze stanowisko Unii Europejskiej opiera się na jej ogólnym stanowisku na konferencję akcesyjną z udziałem Czarnogóry (AD 23/12 CONF-ME 2) i podlega zasadom negocjacyjnym zatwierdzonym podczas tej konferencji, a zwłaszcza zasadom następującym:

- opinie wyrażone przez którąkolwiek ze stron na temat określonego rozdziału negocjacyjnego w żaden sposób nie przesądzają o stanowisku, które może zostać przyjęte w sprawie pozostałych rozdziałów;
- porozumień – nawet częściowych – osiągniętych w trakcie negocjacji nad kolejno omawianymi rozdziałami nie należy uznawać za ostateczne, dopóki nie zostanie osiągnięte porozumienie ogólne;
- oraz wymogom określonym w pkt 24, 28, 41 i 44 ram negocjacyjnych.

Odnotowując, że przed przystąpieniem mogą wejść w życie dodatkowe akty należące do unijnego dorobku prawnego, UE zachęca Czarnogórę, aby kontynuowała proces dostosowywania swojego ustawodawstwa do tego dorobku, tak aby zapewnić jego skuteczne wdrożenie i egzekwowanie; zachęca też Czarnogórę do opracowania – jeszcze przed przystąpieniem – polityk i instrumentów, które w jak największym stopniu będą spójne z politykami i instrumentami UE. UE oczekuje, że żaden z projektów infrastrukturalnych opracowywanych w ramach umów międzyrządowych nie będzie sprzeczny z unijnym dorobkiem prawnym w dziedzinie zamówień publicznych. Sposób interpretacji, stosowania i wdrażania poszczególnych umów będzie wymagać szczególnej uwagi. UE będzie ściśle monitorować ich wdrażanie.

UE odnotowuje, że założenia przyjęte przez Czarnogórę w ramach planowania infrastruktury na szczeblu krajowym są zgodne z celami unijnej polityki w zakresie transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T). Zgodnie z tym podejściem stosowany przez Czarnogórę proces planowania odzwierciedla strategiczne znaczenie, jakie ma poprawa konektywności regionalnej zarówno w obrębie Bałkanów Zachodnich, jak i z Unią Europejską.

UE z zadowoleniem przyjmuje aktywny udział Czarnogóry w realizacji strategii UE dla regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego oraz strategii UE dla regionu Dunaju poprzez wnoszenie wkładu w opracowywanie i realizację projektów regionalnych, które zwiększają konektywność, zrównoważoną mobilność i integrację z transeuropejskimi sieciami transportowymi i energetycznymi.

UE odnotowuje, że w swoich stanowiskach negocjacyjnych AD 26/14 CONF-ME 20 oraz AD 04/26 CONF-ME 4 Czarnogóra akceptuje unijny dorobek prawny dotyczący rozdziału 21 obowiązujący na dzień 25 grudnia 2025 r. oraz że deklaruje gotowość do wprowadzenia go w życie przed datą przystąpienia do Unii Europejskiej.

Sieci transportowe

UE odnotowuje, że Czarnogóra dostosowała swoje planowanie strategiczne w dziedzinie transportu do celów unijnego dorobku prawnego w zakresie transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T). Odnotowuje zapowiedź Czarnogóry, że do dnia przystąpienia osiągnie wystarczające postępy w realizacji celów TEN-T.

UE zwraca się do Czarnogóry, by ukończyła przegląd swojej strategii rozwoju transportu, w której m.in. określono priorytetowe projekty infrastrukturalne w dziedzinie transportu drogowego i kolei i która zapewni zgodność z celami nowego rozporządzenia w sprawie TEN-T (rozporządzenie (UE) 2024/1679). UE zachęca Czarnogórę, by po przyjęciu zmienionej strategii zapewniła jej skuteczną realizację.

UE z zadowoleniem przyjmuje współpracę Czarnogóry w ramach regionalnej kompleksowej sieci transportowej Obserwatorium ds. Transportu w Europie Południowo-Wschodniej (SEETO) przy określaniu priorytetowych projektów infrastrukturalnych w Czarnogórze. Współpraca ta jest prowadzona od 2019 r. w ramach Wspólnoty Transportowej, której Czarnogóra jest aktywnym uczestnikiem, m.in. jeśli chodzi o starania na rzecz promowania współpracy regionalnej w celu wdrożenia rozszerzenia TEN-T na region Bałkanów Zachodnich.

UE odnotowuje, że Czarnogóra podjęła działania w celu lepszego uwzględnienia budżetowych skutków pożyczek zaciąganych w celu finansowania projektów infrastrukturalnych, poprzez lepsze planowanie budżetowe i przestrzeganie wymogów EBOR i EBI. W odniesieniu do przyszłych planowanych inwestycji UE zachęca Czarnogórę do zapewnienia starannego planowania i wskazywania kolejności projektów. Czarnogóra będzie musiała połączyć zasoby ze swojego budżetu krajowego i środki pochodzące od międzynarodowych pożyczkodawców, uwzględniając przy tym swoją przestrzeń fiskalną.

UE odnotowuje, że Czarnogóra uzgodniła z Komisją Europejską przyszłą sieć TEN-T dotyczącą Czarnogóry (zob. mapy w załączniku 1) oraz wykaz priorytetowych projektów w sektorze transportu. Uzgodnienia te skutkują spełnieniem wymogów pierwszego i drugiego kryterium zamykającego określonych w dokumencie AD 6/15 CONF-ME 5.

UE oczekuje, że Czarnogóra dalej wzmocni istniejące już w odniesieniu do sieci transportowych, jak i sieci energetycznych zdolności administracyjne niezbędne do podjęcia obowiązków w ramach instrumentu „Łącząc Europę” i wzywa Czarnogórę do obsadzenia pozostałych stanowisk. W tym kontekście UE odnotowuje, że rząd Czarnogóry przyjął plan działania dotyczący uczestnictwa w instrumencie „Łącząc Europę” na lata 2025–2027, w którym przedstawiono działania mające na celu dalsze wzmocnienie zdolności instytucjonalnych i administracyjnych Czarnogóry do dnia przystąpienia do UE. Działania te skutkują spełnieniem wymogów trzeciego kryterium zamykającego określonego w dokumencie AD 6/15 CONF-ME 5.

UE oczekuje, że Czarnogóra w pełni wdroży wspomniany plan działania, w tym przeprowadzi rekrutację odpowiedniego personelu i zapewni mu szkolenia oraz utworzy stosowne struktury administracyjne. UE będzie ściśle monitorować ten proces aż do momentu przystąpienia.

Sieci energetyczne

UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Czarnogórę informacje dotyczące bieżących zmian w zakresie wzajemnych połączeń sieci elektroenergetycznej Czarnogóry z innymi krajami Bałkanów Zachodnich i Włochami.

UE przyjmuje do wiadomości przekazane przez Czarnogórę informacje dotyczące jej udziału w budowie regionalnego gazociągu jońsko-adriatyckiego. Aby osiągnąć unijne cele neutralności klimatycznej, UE zachęca Czarnogórę do zapewnienia – w jak największym stopniu – bezpieczeństwa energetycznego poprzez przejście na dekarbonizację jej systemu energetycznego w celu wykorzystania lokalnych zasobów, zmniejszenia narażenia na ryzyko związane z dostawami zewnętrznymi oraz wsparcia odpornego i nowoczesnego sektora energetycznego. Podejście to znacznie skuteczniej zwiększa długoterminową niezależność niż rozbudowa infrastruktury paliw kopalnych. UE zachęca Czarnogórę, by zbadała możliwości dalszej dywersyfikacji i dekarbonizacji z myślą o ukończeniu budowy kluczowej infrastruktury elektroenergetycznej.

UE z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie przez Czarnogórę ustawy o transgranicznych projektach z zakresu infrastruktury energetycznej w ramach procesu dostosowywania do rozporządzenia TEN-E. UE oczekuje, że Czarnogóra w pełni i terminowo dostosuje swoje przepisy do pozostałych elementów rozporządzenia TEN-E, w szczególności do przepisów dotyczących procesu wydawania zezwoleń, podręcznika procedur, udziału społeczeństwa i przejrzystości, oraz zapewni pełne wdrożenie ustawodawstwa dostosowującego przepisy krajowe do tego rozporządzenia, zgodnie z wymogami Traktatu o Wspólnocie Energetycznej. Pomoże to Czarnogórze dalej integrować jej sieci z państwami sąsiadującymi, przyspieszyć procedury wydawania pozwoleń i wspierać dalsze dostosowanie do unijnych celów neutralności klimatycznej.

* * *

W związku z powyższym UE odnotowuje, że na obecnym etapie rozdział ten nie wymaga dalszych negocjacji.

Monitorowanie postępów w dostosowywaniu krajowych przepisów do unijnego dorobku prawnego i we wdrażaniu tego dorobku będzie kontynuowane przez cały czas trwania negocjacji. UE podkreśla, że będzie wyjątkowo bacznie monitorować wszystkie szczególne kwestie wspomniane w niniejszym wspólnym stanowisku z myślą o zapewnieniu zdolności administracyjnych Czarnogóry i jej zdolności do wdrożenia i egzekwowania unijnego dorobku prawnego w tym rozdziale oraz o zakończeniu procesu dostosowywania ustawodawstwa. Należy zwrócić szczególną uwagę na powiązania między niniejszym rozdziałem a innymi rozdziałami negocjacyjnymi. Ostatecznej oceny zgodności czarnogórskiego ustawodawstwa z unijnym dorobkiem prawnym i zdolności wprowadzania w życie tego dorobku będzie można dokonać dopiero na późniejszym etapie negocjacji. UE zachęca Czarnogórę, aby oprócz wszelkich informacji, których UE może wymagać do celów negocjacji w sprawie przedmiotowego rozdziału i które należy przedstawić konferencji, regularnie przekazywała Radzie Stabilizacji i Stowarzyszenia szczegółowe informacje pisemne na temat postępów we wdrażaniu unijnego dorobku prawnego i zwiększaniu swoich zdolności administracyjnych.

Uwzględniając wszystkie wymienione powyżej kwestie, UE, w razie konieczności, powróci do tego rozdziału we właściwym czasie.

UE odnotowuje, że w swoich stanowiskach negocjacyjnych AD 26/14 CONF-ME 20 oraz AD 04/26 CONF-ME 4 Czarnogóra akceptuje unijny dorobek prawny dotyczący rozdziału 21 obowiązujący na dzień 25 grudnia 2025 r. UE odnotowuje także, że Czarnogóra zadeklarowała, że będzie kontynuowała proces dostosowywania swojego ustawodawstwa do unijnego dorobku prawnego i będzie gotowa do wprowadzenia go w życie przed przystąpieniem do Unii Europejskiej.

Ponadto UE przypomina, że między 25 grudnia 2025 r. a datą zakończenia negocjacji mogą wejść w życie nowe akty prawne stanowiące część unijnego dorobku prawnego.

ORIENTACYJNE MAPY TRANSEUROPEJSKIEJ SIECI TRANSPORTOWEJ ROZSZERZONEJ NA CZARNOGÓRĘ¹

¹ W wersji zamieszczonej z załączniku IV do rozporządzenia (UE) 2024/1679.

Orientacyjne rozszerzenie na państwa sąsiadujące
Sieć bazowa i sieć kompleksowa: Kolej towarowa, porty i terminale
kolejowo-drogowe
Region Bałkanów Zachodnich

